GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 159. *Marțĭ, Mercurĭ 22 Iulie (3 Augustŭ).* **1887.**

Brașovŭ, 21 Iulie 1887.

E toiulŭ vacanțelorŭ parlamentare, pe când pressa, ne mai fiindŭ îmbulzită de lungĭ rapórte despre activitatea corpurilorŭ representative, are răgazŭ de a esamina și critica stările dinăuntru mai cu deamĕruntulŭ, arătândŭ ce e de făcutŭ și de îndreptatŭ în administrațiă, în justițiă, în scólă ș. a. pentru ca sĕ se înlăture celŭ puținŭ relele și neajunsurile cele mai marĭ.

Așa lucră diariștii din alte țĕrĭ civilisate, unde sĕ ține sémă cu tótă seriositatea de binele și înflorirea poporațiunei, dela care depinde și progresulŭ statelorŭ.

Când cetesce omulŭ în „Pești Naplo“, că „Budapesta e Parisulŭ Orientului și Constantinopolulŭ Occidentului,“ i-ar veni sĕ crédă, că totŭ așa facŭ și diarele unguresci, baremĭ cele ce se laudă a fi independente: că combatŭ reaua administrațiă a cutărui solgăbirĕu orĭ fișpanŭ; că uiciuescŭ înceta, scumpa și parțiala justițiă din părțile locuite de naționalitățĭ; că lovescŭ aspru în spiritulŭ de intoleranță, de persecuțiune și de împilare alŭ guvernului, alŭ organelorŭ lui și chiar alŭ unei părțĭ a societății maghiare, numite kulturegyletiste; că denunță abusurile de oficiu ale diferițilorŭ funcționarĭ; că strigă în gura mare sĕ mai slăbéscă guvernulŭ șurupulŭ dărilorŭ, ér esecutorii de dare sĕ mai răréscă secvestrele și licitările; că în fine înfieréză cum se cuvine amesteculŭ organelorŭ administrative în afacerile școlare și bisericescĭ, precum și nenorocita și imorala pornire de desnaționalisare a scólelorŭ nemaghiare, și alte multe și nenumĕrate schingiuirĭ, ce au sĕ le 'ndure Nemaghiarii, mai alesŭ, după ce ei suntŭ toporulŭ de óse alŭ celorŭ dela putere.

Nicĭ pomenire de tóte acestea. Strigă, nu-i vorbă, foile opoziționale contra celorŭ guvernamentale, pentru că alŭ acestora e saculŭ cu grăunțele, ér cele guvernamentale strigă în contra celorŭ opoziționale, pentru că acestea vréu sĕ li-lŭ ia dela gură; mai strigă, nu'i vorbă, foile opoziționale contra vre-unui slușbașŭ unguresců, pentru că e guvernamentalŭ și nu opoziționalŭ, și érășĭ mai strigă foile opoziționale unguresci contra guvernului și organelorŭ lui, când în vre-unŭ colțŭ alŭ țĕrii se face administrațiune orĭ justițiă în paguba rassei dela putere; ferita Dumnedeu însĕ ca sĕ 'șĭ ridice vre-una glasulŭ când păgubașulŭ e vre-una din naționalitățĭ orĭ parte din acestea.

Astfelŭ dela închiderea dietei unguresci încóce, dér mai alesŭ după sfêrșitulŭ alegerilorŭ, ori-cine a avutŭ răbdarea sĕ urmăréscă cu atențiune cele ce se scriu în pressa ungurésca, și cu deosebire în cea scrisă în limba ungurésca, a pututŭ observa, că tóte fără deosebire tractéză, aprópe di de di, aceeașĭ temă sub diferite titlurĭ ca: spiritŭ maghiarŭ, limbă maghiară, cultură maghiară, națiune unitară maghiară, maghiarisare, remaghiarisare etc. etc.

Și astfelŭ pe când foile unguresci dau mereu dorŭ înainte cu „cultura maghiară“, lucrurile mergŭ precum au pornitŭ înainte, așa că într'unŭ accesŭ de mâniă fóia ungurésca „Budapesti Hirlap“ a numitŭ starea lucrurilorŭ de aci: *devastare tătărescă*.

Trebue sĕ-i facemŭ numitei foi complimentulŭ, că a nimeritŭ cum'n capŭ caracterisândŭ situațiunea din Ardélŭ, Bănatŭ și Țéra ungurésca cum mai corectŭ, mai adevĕratŭ și mai scurtŭ nicĭ că se póte, deși n'a făcutŭ, de sigurŭ, acéstă caracterisare, pentru ca noi sĕ ne folosimŭ de ea.

Devastare e ceea ce se petrece mai alesŭ în Ardélŭ de douĕdecĭ de anĭ încóce, devastare pe terenulŭ materialŭ, moralŭ și culturalŭ.

Dér nu prin asemenĭ devastărĭ a ajunsŭ Parisulŭ la importanța ce o are pentru civilisațiune; nu prin devastărĭ, ci prin creațiunĭ ingeniόse, liberale și folositóre întregei omenirĭ.

A devasta e lucru ușorŭ, pentru acésta nu e lipsă decâtŭ de Tătarĭ; a clădi însĕ, a cultiva și a ferici popórele este o misiune nobilă și mare, care nicĭdecum nu se potrivesce cu firea tătărescă.

Italia și Papa.

Se vorbea multŭ în timpulŭ din urmă despre o apropiată împăcare a Italiei cu Papa. Se credea că acesta din urmă e hotărîtŭ a renunța la puterea lumescă, pe care nicĭ nu o mai are de altmintrelea, și se va mărgini numai la puterea bisericescă.

Lucrulŭ însĕ s'a lămuritŭ. Nicĭ vorbă nu póte fi de împăcare. Papa stăruesce a-șĭ recâștiga puterea sa lumescă de mai nainte, căcĭ etă ce reese din o circulară a cardinalului Rampolla, secretarulŭ de statŭ alŭ Papei, adresată cătră nunții:

»In 23 Maiu a rostitŭ Papa o alocuțiune în consistoriu, în care 'șĭ-a esprimatŭ dorința d'a se pune capĕtŭ stărei de nesuferitŭ printr'o împăcare a Italiei cu Papismulŭ, der în același timpŭ a supusŭ unei critice aspre pe guvernŭ și pe toțĭ aceia carĭ nu voiescŭ o împăcare cu Papismulŭ în condițiunile din trecutŭ, când Papa avea teritoriu și armată ca orĭ-ce suveranŭ. Papismulŭ se declara chiar contra Italiei ca statŭ naționalŭ căcĭ se dice în circulară: »Dușmanĭ ai păcii suntŭ aceia, carĭ negândŭ istoria și tradițiunea socotescŭ că potŭ înființa pe ruinele Papismului unŭ edificiu naționalŭ... care mai curendŭ orĭ mai târdiu trebue sĕ cadă.

»In parlamentulŭ italianŭ miniștri au asiguratŭ, că Italia nu simte nicĭ o trebuință d'a se împăca cu Papismulŭ, sacrificândŭ drepturile națiunei și permițendŭ intervențiune străină. Der nicĭ sĕ nu credă cineva, că Papa va renunța vreodată la puterea sa lumescă... Fără acéstă putere nu'șĭ póte dovedi Papa suveranitatea sa lumescă, nu póte fi scaunulŭ apostolicŭ independentŭ, nu'șĭ póte lăți învĕțăturile sale, nu'șĭ póte esercita deplinŭ oficiulŭ sĕu de păstorŭ. Drepturile Papei nu se potŭ ataca, cu atâtŭ mai puținŭ se potŭ nimicì prin obicinuitulŭ argumentŭ: *dreptŭ naționalŭ. Căcĭ acestŭ așa numitŭ dreptŭ alŭ naționalitățilorŭ nu numai e cu totulŭ necunoscutŭ* dreptului positivŭ, care reguléză raporturile reciproce ale națiunilorŭ, ci décă s'ar aplica la statele esistente, ar deveni o causă de încurcăturĭ generale“...

In fața acestei note, din care se vede că *Papismulŭ e dușmanŭ declaratŭ* al *unității naționale*, guvernulŭ italianŭ cu cercurile liberale italiane au declaratŭ ca terminată cestiunea împăcării. Guvernulŭ și parlamentulŭ italianŭ continuă cu mĕsurile și cu legile contra Papismului pe care însușĭ regele le aprobă în modŭ demonstrativŭ. Cea mai nouă lege e cea care ordonă desființarea decimei bisericei. La rugarea Patriarhului din Veneția adresată, în numele episcopului provinciei venețiane, către regele, de a nu sancționa amintita lege, regele Humbert a rĕspunsŭ la rugarea cardinalului printr'o telegramă în care dice că: elŭ, regele, sancționândŭ legea șĭ-a făcutŭ datoria.

Interesantă e o scrisore a Papei, ce a adresat'o în dilele aceste cătră secretarulŭ sĕu de statŭ cardinalulŭ Rampolla. Pentru însemnătatea ei politică vom publica și noi unŭ resumatŭ dintrînsa.

Din afară.

Scirea despre mórtea ministrului-președinte italianŭ Depretis a făcutŭ o adêncă impresiune în Viena și în Berlinŭ, deórece acestŭ bărbatŭ de statŭ a fostŭ unŭ amicŭ declaratŭ alŭ alianței cu Germania și Austria. Este în genere cunoscutŭ, că mai alesŭ Depretis a fostŭ acela, care a stăruitŭ ca Italia sĕ se alăture la alianța austro-germană și că a susținutŭ acéstă politică cu tenacitate reușindŭ a rĕmâné în fruntea cabinetului cu tóte că a percursŭ nu mai puținŭ ca optŭ crise ministeriale. In cele din urmă l'a câștigatŭ și pe Crispi, care numai amicŭ alŭ Germanilorŭ și Austriacilorŭ nu este, pentru politica sa esterióră.

In întru Depretis a căutatŭ mereu sĕ împace partidele și sĕ se susțină astfelŭ la putere prin transacțiunĭ. Era unŭ bărbatŭ înțeleptŭ și dibaciu și astfelŭ șĭ-a și câștigatŭ popularitate în Italia. Depretis este înlocuitŭ deocamdată de colegulŭ sĕu din ministeriu Csispi, care a luatŭ interimalŭ și conducerea ministeriului de esterne. Se nasce acum întrebarea decă Csispi va vré sĕ urmeze tocmai aceeașĭ politică ca antecesorulŭ sĕu, orĭ că se va abate mai multŭ séu mai puținŭ dela linia trasă de Depretis? Acésta este ce intereséză mai multŭ cabinetele dela Viena și Berlinŭ.

SCIRILE DILEI.

Din *Deva* se telegrafiază diarului »Kolozsvar“ cu data 1 Augustŭ: „Pregătirile pentru primirea Maiestății Sale se facŭ cu mare grabă. Oficiile tóte ce ocupau *Magna Curia* s'au mutatŭ și adi se începŭ lucrările pentru străformarea acestei clădirĭ. Maestrulŭ de cvartire Branko a sositŭ adĭ aicĭ spre a inspecționa mersulŭ lucrărilorŭ. Din fondulŭ adunatŭ pentru podulŭ de peste Mureșŭ s'au datŭ 6000 florinĭ vice-spanului cu scopŭ de a se face cu acéstă sumă inovările de lipsă, din care sumă în rendulŭ întâiu se vorŭ întrebuința 1000 florinĭ pentru îmbunătățirea stradelorŭ în Deva“.

—x—

Din incidentulŭ *unirei poștelorŭ cu telegrafele* au fostŭ pensionațĭ temporarŭ de cătră ministrulŭ de comunicațiune r. ung. următorii funcționarĭ de poștă și de telegrafŭ din Ardealŭ. Gustav Kirk, secretarŭ de direcțiune în Sibiiu; Anton Wieder inspectorŭ de poste; Franciscŭ Kovato concipientŭ; Iosifŭ Zaon, administratorŭ de poștă în Ujfalu; Iosifŭ Vedfy, consiliarŭ de secțiune la direcțiunea poștelorŭ și Iosifŭ Schmid administratorulŭ poștei în Brașovŭ. Au mai fostŭ pensiunațĭ încă următorii oficialĭ: Franc. Winter, Iohan Kocvuba, Mihail Arzt, Ioan Trifu și Ignatz Lasch. — Intre cei lovițĭ de verdictulŭ ministerialŭ se află, cum am arătatŭ, și magistrulŭ poștei din Brașovŭ d. *Iosifŭ Schmid*, pe care ilŭ vedemŭ cu viuă părere de rĕu depărtându-se dela acestŭ postŭ, unde în cursŭ de mai bine de șese anĭ a sciutŭ sĕ-șĭ câștige prin hărnicia sa și prin purtarea sa amicabilă și prevenitóre stima și simpatiile publicului brașovenŭ fără deosebire de naționalitate.

—x—

Pentru instruirea cu succesŭ în limba ungurescă comisiunea administrativă a comitatului *Solnocŭ-Dobeca* a datŭ remunerația escrisă de ministrulŭ Trefort, și anume 100 fl. învĕțătorului gr. or. *Iónŭ Hodoreanŭ din Gherla*, er 50 fl. învĕțătorului gr. or. *Grigore Gavrișŭ din Negrilescĭ*. — Der óre Românii, carĭ dau acelorŭ învĕțătorĭ pânea de tóte dilele suntŭ ei mulțămițĭ că li se maghiariseză copii de cei doi învĕțătorĭ românĭ? Le atragemŭ atențiunea asupra acestorŭ noi campionĭ ai maghiarisărei și încă cu banĭ românescĭ, căcĭ din birurile grele ale Românilorŭ li s'au datŭ acei florinĭ.

—x—

Din băcănia lui Franz Oberrecht din Pesta *s'a furatŭ* Vinerĭ în 29 Iulie n. *pușculița* (*cutia*) *plină cu creițarĭ de ai Kulturegyletului ardeleanŭ*.—Ei, n'au norocŭ Kulturegyletiștii și pace.

—x—

Intrunindu-se postele cu telegrafele, *ministrulŭ ungurescŭ de lucrărĭ publice* a găsitŭ cu cale *sĕ pensioneze* fără vreme pe oficialulŭ postalŭ Iónŭ *Trifu*, pe oficialii telegraficĭ Iónŭ *Jarcu*, Pavelŭ *Crașoveanŭ* și Toma *Belu*, toțĭ patru românĭ, încă în putere și destoinicĭ de lucru.

—x—

La *tergulŭ anualŭ* de vite ținutŭ în *Cohalmŭ* la 25 și 26 Iulie n. s'au adusŭ 10,000 capete, dintre care s'au vendutŭ 3534 vite cornute și 648 cai, cu totulŭ 4192 capete. Prețulŭ pentru o păreche de boi crescuțĭ a fostŭ 140—254 fl. Unŭ bivolŭ a costatŭ 45—50 fl., o vacă 40—45 fl., cai mai bunĭ s'au vêndutŭ cu 80—90 fl. unulŭ. Tergulŭ de mărfurĭ a fostŭ de mijlocŭ.

—x—

Cu începutulŭ anului scolarŭ 1887/8 *suntŭ de a se conferi din fondurile archidiecesane sibiene următórele*

stipendii: 1) Unŭ stipendiu de 100 fl. şi unulŭ de 60 fl. din „fundaţiunea Franciscŭ-Iosefină" pentru studenţĭ de orĭ-ce categoriă. 2) Unŭ stipendiu de 100 fl. şi douĕ câte de 60 fl. din „fundaţiunea Cologea" pentru studenţii de orĭ-ce categoriă. 3) Unŭ stipendiu de 50 fl. din „fundaţiunea Peiovicĭ" pentru unŭ studentŭ la scólele medii. Aspiranţii la aceste stipendii au sĕ-şĭ aştérnă suplicele la consistoriulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu *până la 10 (22) Augustŭ a. c.* acludêndŭ documentele următóre: a) atestatŭ dela oficiulŭ parochialŭ din comuna, la care aparţinŭ, despre aceea, că suntŭ românĭ greco orientalĭ; b) testimoniu scolasticŭ despre progresulŭ făcutŭ în studii în anulŭ din urmă, respective testimoniu de maturitate: c) atestatŭ medicalŭ, că suntŭ trupesce sănĕtoşĭ; d) atestatŭ dela primăria comunală despre posiţiunea socială a părinţilorŭ sĕi şi despre starea lorŭ materială; e) eventualŭ alte atestate recomandătóre. Suplicanţii au a numi în suplicele lorŭ institutulŭ de învĕţământŭ, la care voiescŭ a-şĭ face studiele.

—x—

După cum spune „Românulŭ", *s'a estradatŭ pe la Predealŭ* unŭ anume *C. Ionescu,* de origine din Mehadia, fostŭ copistŭ la prefectura din Têrgovişte, în România, inculpatŭ într'unŭ faptŭ de delapidare de banĭ publicĭ.

—x—

Tinerii academicĭ românĭ din Braşovŭ vorŭ arangia la 1 (13) Augustŭ o *petrecere cu danţŭ* în sala hotelului Nr. 1. Preţulŭ întrărei: de persónă 1 fl., de familiă de 3 membri 2 fl.; pentru galeriă acelaşŭ preţŭ. Venitulŭ este destinatŭ în folosulŭ studenţilorŭ sĕracĭ braşovenĭ. Petrecerea se va începe la 8½ óre sera. Toaletă simplă şi costumulŭ naţionalŭ este de doritŭ. — Bilete de întrare se eliberéză numai pe basa biletului de invitare şi se află la librăria N. Ciurcu, la magasinulŭ M. & L. Laszlo şi séra la cassă.

—x—

Directorulŭ de teatru ungurescŭ Alexandru *Polgar* după 14 ḑile de jocŭ în Nagy-Surany, fiindŭ totdeuna plinŭ teatrulŭ de publicŭ, la 19 Iulie n. *dispărŭ fără veste* cu banĭ cu totŭ, lăsândŭ în baltă şi trupa şi pe creditorĭ.

—x—

Comuna bisericéscă ev. din *Hluboka* puse de se aşeḑa pe biserica ev. nou zidită unŭ *vulturŭ cu douĕ capete* (vulturulŭ austriacŭ). Fisolgăbirĕulŭ cercului Szenicz ordonă sĕ se dea josŭ acelŭ însemnŭ de pe turnŭ. Comuna bisericéscă făcu recursŭ la viceşpanulŭ din Neutra, care — pecum raporteză »B. H." — aprobă hotărîrea fisolgăbirĕului şi respinse recursulŭ.

—x—

Pentru a se pune capĕtŭ *abusurilorŭ* ce se făceau cu *paşapórtele de cai,* ministrulŭ ungurescŭ de finanţe a adresatŭ tuturorŭ jurisdicţiunilorŭ o ordinaţiune-circulară, ca în viitorŭ blanchetele necesare pentru aceste paşapórte sĕ se dea numai prin mijlocirea jurisdicţiunilorŭ.

—x—

In pădurea dela *Papolţŭ* urşii au mâncatŭ cincĭ vacĭ. In ḑiua următóre făcêndu-se vĕnătóre, au fostŭ împuşcaţĭ patru urşĭ, între carĭ o ursóică şi unŭ puiu de ursŭ.

Unŭ Ungurŭ despre Ungaria.

De curêndŭ a apărutŭ sub titlulŭ „Societate de acţii pentru promovarea comunicaţiunei streinilorŭ în Budapesta" o scriere volantă, care s'a depusŭ spre vênḑare în tóte traficele şi localurile de debitŭ. Tendinţa ce o urmărea scrierea a atrasŭ asupră-i atenţiunea procuraturei supreme.

Autorulŭ acestei broşurĭ, Kornel Liptai, provócă prin ea pe toţĭ cavalerii de industriă, croitorii de busunare (pungaşii), falsii jucătorĭ, înşelătorii şi alţĭ criminalĭ sĕ visiteze *Ungaria, care formézĕ adevĕratulŭ Eldorado* (raiu) *alŭ criminalilorŭ.*

Substitutulŭ procurorului supremŭ Eduard Szeiffert a avisatŭ procuratura sĕ introducă procedura judiciară de pressă pentru confiscarea numitei scrierĭ

Agricultura în Germania.

O escursiune agricolă făcută la Rosalii 1884 în provincia Sacsonia.*)

Cursurile cele multe mĕ plictisiseră, dér mai multŭ decâtŭ ele, alergarea pe o căldură caniculară la 3 institute diferite, fie-care la o depărtare de celelalte de aprópe unŭ chilometru, precum şi sgomotulŭ celŭ diavolescŭ alŭ carĕlorŭ de povară şi alŭ trăsurilorŭ de pe stradele Berlinului, care te asurḑesce, şi-ţĭ face orĭ ce conversaţiă imposibilă, tóte aceste mĕ făcéu sĕ aşteptŭ cu nerăbdare ḑiua, în care era decisŭ sĕ eşimŭ la aerŭ curatŭ, sĕ călĕtorimŭ în provincia Sacsonia (prusiană), unde aveamŭ sĕ visitămŭ câteva proprietăţĭ marĭ, ba chiar se vorbia şi de o escursiune pe munţĭ. Munţii! ce cuvêntŭ frumosŭ, câte suvenirurĭ, câte visurĭ plăcute din copilăriă nu-ţĭ deştepta elŭ pe fie-care momentŭ, câte priveliscĭ şi panorame măreţe din dulcile ţĕrĭ române din dragii Carpaţĭ nu-ţĭ rechiamă elŭ în memoriă pe fie-care minutŭ!!! Atâtea vederĭ încântătore, atâtea amintirĭ plăcute, cu carĭ te desmerdai altădată, ele tote te făceu acum sĕ uiţĭ că te afli în Berlinŭ, într'unŭ oraşŭ, care adăpostesce şi nutresce în elŭ o poporaţiune de aprope unŭ milionŭ şi jumĕtate, cu tote miasmele şi miseriile lui, în Marca Brandenburgului, o ţéră ce nu cunósce altă formaţiune geologică, altă specie a pămêntului arabilŭ şi nearabilŭ decâtŭ nisipulŭ, nisipulŭ sburătorŭ şi érăşĭ nisipulŭ. Orĭ şi câtŭ ai fi voitŭ, ca timpulŭ sĕ trecă mai iute, orĭ câtŭ de multŭ iţĭ dedeai silinţa, ca sĕ terminĭ tóte lucrările, carĭ nu sufereu amânare, şi sĕ-ţĭ procurĭ tóte cele de lipsă pentru călĕtoriă, numai şi numai pentru ca sĕ poţĭ eşi mai iute la largŭ, la aerulŭ liberŭ, totuşĭ timpulŭ păre că e nemişcatŭ şi nepăsătorŭ faţă de necesităţile şi aspiraţiunile omenilorŭ, ba chiar se părea că tocmai înadinsŭ trece mai încetŭ şi întârḑie mai multŭ.

Cu mare greutate se milostivì în urmă de a da ascultare şi dorinţelorŭ omenescĭ, şi sosì şi Miercurĭ dinaintea Rosaliilorŭ. Punctŭ 3 óre după prânḑŭ era terminulŭ fixatŭ ca sĕ ne întâlnimŭ cu toţii în gara numită a Potsdam-ului, după unŭ oraşŭ din apropiere, pe lângă care trecea linia ferată, ca de acolo sĕ plecămŭ cu trenulŭ de persóne dela orele 3 p. m. spre provincia Sacsonia, sĕ visitămŭ acolo câteva proprietăţĭ modele, din cea mai mănosă şi mei bine cultivată provinciă a imperiului germanŭ, şi d'acolo in fine sĕ facemŭ o escursiune geologică, sĕ studiămŭ felulŭ, forma şi aşedarea straturilorŭ de pămêntŭ la piciorulŭ nordicŭ alŭ muntelui Harz. Conformŭ programei de călĕtoriă, prima nópte era sĕ o petrecemŭ la unŭ hotelŭ din cetatea Magdeburg, odinioră prada ordelorŭ lui Tilly în rĕsboiulŭ de 30 anĭ, ca o mică amintire istorică de liceu.

Precum s'a hotărîtŭ aşa s'a şi întêmplatŭ. Miercurĭ la 3 ore ne aflarămŭ cu toţii în gara numită a Potsdam-ului din măréţa stradă Königgrätziană, în jurulŭ neobositului nostru profesorŭ de economiă rurală şi agrologiă, care nu întârḑià d'a ne face cunoscuţĭ unii cu alţii, deórece fiindŭ dela 3—4 institute diferite, n'avuseserămŭ încă ocasiunea d'a ne cunósce. Deşi numĕrulŭ celorŭ presenţĭ nu era prea mare ci în totalŭ numai vr'o 17 persóne, totuşĭ elŭ era interesantŭ prin diferinţa de naţionalităţĭ şi ţĕrĭ ce representau, căcĭ afară de Nemţĭ erau representate încă 5 naţiunĭ diferite: unŭ Boemŭ dela Praga, unŭ Polonŭ din Varşovia, care d'abia îndruga câteva cuvinte în limba germană, unŭ Francesŭ venitŭ la Berlinŭ ca sĕ studieze fabrisaţiunea zacharului şi care nu scia nicĭ o bóbă nemţesce, unŭ Livonŭ şi unŭ Românŭ. Pentru mine acéstă călĕtoriă era de unŭ interesŭ deosebitŭ, căcĭ era prima mea călĕtoriă prin Germania, era decĭ menită, sĕ mĭ ofere ocasiunea d'a vede şi studia de aprópe economia rurală a Germanilorŭ, apoi societatea de drumŭ, din causa diferinţei de limbă, datine şi cunoscinţe ale membrilorŭ ei, promitea încă sĕ devină interesantă.

Decĭ abia eşisemŭ din staţiunile obicînuite ale oraşului şi care le vĕḑusemŭ de atâtea orĭ cu calea ferată de oraşŭ — Stadtban — şi mĕ aşteptam sĕ vĕdŭ câmpiile cu grânele, carĭ ducŭ pămêntulŭ, cum ḑice unŭ proverbŭ popularŭ, şi liveḑile cele smălţate cu mii de florĭ şi floricele, după cum eram obicînuitŭ din copilăriă sĕ le vĕdŭ prin ţĕrile române, fiă prin Muntenia orĭ Moldova, fiă prin Ardealŭ orĭ Banatŭ, der înzadarŭ, căcĭ îmĭ uitasemŭ, că nu mĕ mai aflu între Românĭ, ci transportatŭ departe, pe malurile riurilorŭ Sprea şi Havela, unde încătrău privescĭ nu veḑĭ altceva decâtŭ apă, şi anume curgĕtóre seu stătătóre împrejmuită cu mlăştinĭ şi rogozŭ, ca apoi inmediatŭ sĕ se schimbe cu movile de nisipŭ, pe carĭ vegetaţiunea — câteva buruieni şi unŭ muşchiu scorojitŭ — din causa lipsei complete de umeḑelă este sĕrăcăciósă, ba chiar numai sporadică. Locurile rĕmase pleşuve, pe lângă că ele n'aducŭ nicĭ unŭ folosŭ, mai suntŭ şi unŭ mare periculŭ pentru sĕmĕnăturile şi culturile din apropiere şi depărtare, deorece nisipulŭ acela, mĕruntŭ ca făina cea uşóră de grâu, e luatŭ de vêntŭ şi aruncatŭ peste locurile sémĕnate, adesea la distanţe de mai multe mile, în tocmai cum mână pe la noi vêntulŭ zăpada în timpulŭ ernei. Nepotrivirea solului pentru cultura de cereale, a constrînsŭ pe proprietarĭ a-şĭ căuta alte isvore de venitŭ, de a planta locurile cele umede şi nisipose cu rĕchită de împletitŭ, er nisipulŭ celŭ uscatŭ, movilele de nisipŭ cele sterile cu pinĭ, unŭ felŭ de bradŭ, carĭ şi scotŭ din adêncime umeḑela necesară şi crescŭ binişorŭ pe nisipurile cele sterpe şi sărăcăciose seu celŭ puţinŭ oprescŭ mişcarea nisipului, şi icĭ colo dau în acele lorŭ cele uscate şi materialŭ de aşternutŭ sub vite.

Orĭ încătrău privescĭ, acelaşĭ tablou: o parţea de ¼-½ h a întindere pădure de pinĭ, o alta lângă ea cu lupinĭ galbine (lupinus luteus) sémânate, alta cu serradela (ornithopus sativus) séu spergulă-popŭ, hrana vacii (spergula arvensis), cele din urmă sĕmĕnate ca nutreţŭ verde seu uscatŭ pentru vitele cornute er lupinile numai pentru oi, apoi o altă părţea seu douĕ, movilă de nisipŭ sterilă, apoi balta orĭ mlaştina. Pe alocurea, unde nu e prea mare şi prea lungă lipsa de umeḑeală s'a făcutŭ

*) Descrierea acésta e făcută deja din 1884, dér nu credemŭ a greşi dându o publicităţii, sperândŭ de a pute pune pe cetitorii Gazetei-agricultorĭ în curentŭ cu ceea ce se petrece şi în alte ţĕrĭ, şi a-le face cunoscută agricultura Germanilorŭ. — Red.

FOILETONŬ.

(17)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

V.

Măscĭ şi obraze.

Ricardo, astfelŭ îmbrăcatŭ, era încântatŭ chiar de sine. Unŭ singurŭ lucru îi lipsea fericirei lui: Fiametta nu-lŭ véḑuse gătitŭ astfelŭ, — aşa că Ricardo se bucura de mai nainte de mirarea logodnicei lui când ilŭ va vede.

Gondolierul Ricardo, înţoţonatŭ după fantasia lui Felice Badoer, semĕna cu boulŭ Apis încununatŭ cu florĭ, când întra solemnŭ în templulŭ lui Osiris.

Sergentul Bartolomeo îşĭ muşcă buzele ca sĕ nu'i riḑă în nasŭ. Ricardo, închipuindu-şĭ că sergentulŭ rivnea la dênsul, începu sĕ se totŭ învirtéscă pentru ca Bartolomeo sĕ-lŭ pótă vedea bine.

— Complimentele mele sincere, gondoliere Ricardo frumos te-ai înţoţonatŭ! îi ḑise sergentulŭ.

Gondolierulŭ începu sĕ se umfle în pene, strîmbându-se voiosŭ, întorcênd puţin capulŭ, fiindŭ că nu-lŭ lăsa fresa gulerului ca sĕ-lŭ întórcă mai multŭ, şi apoi ḑise cu glasulŭ lui putermcŭ pe care se silì sĕ lŭ mlădie ca sĕ fiă potrivitŭ cu hainele de pe sine.

— Ah, d-ta eştĭ, sergente, nu te băgasem de sémă!

— Negreşitŭ că eu sunt. Ce te mirĭ că mĕ veḑĭ? ḑise Bartolomeo.

— Va sĕ ḑică ai uitatŭ întâlnirea nóstră din urmă? ḑise gondolierulŭ cu vocea naturală.

— Ah, Ricardo, rĕu facĭ că'mĭ aducĭ aminte că ţi-am greşitŭ!

— Cum mĭ-ai greşitŭ?

— Te-am atacatŭ cu arma unui soldatŭ, pe d-ta, care n'aveai ca sĕ te aperĭ decâtŭ unŭ bĕţŭ de ţĕranŭ, şi cu tóte acestea m'ai desarmatŭ şi m'ai avutŭ în mână. Şi mi s'a cuvenitŭ. Primesce dér acum scusele mele, Ricardo!

Bunulŭ gondolier se uita uimitŭ la sergentulŭ, a dineorì aşa de ţanţoşĭ şi aspru, er acum aşa de umilŭ, şi se întreba decă nu cumva visa.

Se sculase însĕ din mijlocul tovarăşilorŭ şi s'apropiase de Bartolomeo, care încă s'apropiase şi elŭ.

— Nu-mĭ rĕspundĭ, vere? îi dise sergentulŭ. — Nu cumva hainele astea aşa de frumose te-au amuţitŭ? Imbrăcatŭ precum eştĭ ai sĕ întorcĭ minţile tuturorŭ fete lorŭ frumose din piaţa Ponte di Rialto; însĕ asta nu'ţĭ dă dreptulŭ sĕ te arăţĭ mândru cu unŭ camaradŭ vechĭ.

Discursulŭ acesta îmbucurase pe bunulŭ Ricardo. Cu tóte acestea vorba din urmă ilŭ lovise cam rĕu.

— Camaraḑĭ n'amŭ fostŭ nicĭ-odată multŭ! respunse elŭ.

— Putemŭ însĕ sĕ fimŭ d'aci încolo! rĕspunse îndată Bartolomeo, — şi eu m'aşĭ făli sĕ am prietinŭ unŭ băiatŭ aşa de bunŭ, aşa de frumosu, aşa de curagiosŭ, aşa de galantŭ îmbrăcatŭ cum eştĭ, încâtŭ semenĭ cu unŭ domnŭ mare, care se duce sĕ se întâlnescă cu dulcinea lui.

Lauda era totŭ aşa de grea ca şi persóna gondolierului şi complimentulŭ ar fi pututŭ sĕ fie mai bine compusŭ însĕ cu câtŭ era mai ardeiată mâncarea, cu atâtŭ mai multŭ avea sorţĭ sĕ placă cerului gurei lui Ricardo.

Trebue sĕ mărturisimŭ, că prietinulŭ nostru Ricardo era vanitosŭ, ca orĭce Italianŭ; ceva mai multŭ, mărimea unde se credea elŭ suitŭ îşĭ produsese efectulŭ ei obişnuitŭ, ilŭ orbise şi-i simţise judecata'i, de obiceiu aşa de sănĕtosă.

Gondolierulŭ începea der sĕ muşte din plăcinta cu miere pe care i-o întindea o mână vicleană.

— Şi decă vĕrulŭ meu vrea, vomŭ întări prietesugulŭ dintre noi cu o sticlă de vinŭ de Montefiascone, pe care sĕ ne ducemŭ s'o bemŭ la cârciumă la »Luna«.

— Douĕ sticle sĕ bemŭ! ḑise Ricardo, căruia îi lăsa gura apă după Montefiascone.

Am spusŭ ce virtuţĭ avea gondolierulŭ Ricardo, însĕ nicĭodată nu se putea înpotrivi când era vorba d'unŭ Montefiascone.

Se duseră la «Luna» unde deşertară nu douĕ sticle, ci multe şi efectulŭ preţiósei bĕuturĭ fu că se înduioşa aşa de multŭ încâtŭ mai multŭ pe plângea când asculta tânguirile noului sĕu prietinŭ, sergentulŭ.

Bartolomeo îi spunea ce felŭ muma Fiamettei Giovana, ruda lui, adecă Illyriană ca şi elŭ, îi făgăduise într'o vreme că nicĭodată n'are sĕ-şĭ dea fata după altulŭ, ci numai lui, Bartolomeo. Mai târḑiu Fiametta nu voise sĕ scie de alegerea mamei sale şi dinpotrivă voise mai bine sĕ ia de bărbatŭ p'unŭ gondolierŭ decâtŭ p'unŭ militarŭ. Bartolomeo pricepea asta şi Fiametta era în dreptulŭ ei; şi în sfêrşitŭ numai ea era pricina că se certaseră ei; carĭ erau doi bărbaţĭ făcuţĭ ca sĕ se iubéscă.

— O sĕ câştigăm vremea perdută, Bartolomeo, o sĕ ne iubimŭ şi sĕ golimŭ multe sticle de vinŭ de Montefiascone. In sănătatea ta, Bartolomeo!

— In sănĕtatea ta, Ricardo!

După ce beu, gondolierulŭ îşĭ plesnì limba de cerulŭ gurii şi căută sĕ-şĭ adune ideile pe carĭ aburii beţiei cam începuse sĕ i le încurce. Ca sĕ probeze că este

încercare şi cu cultura stejarului, şi nu fără resultatŭ. Totuşi după spus-le silvicultorilorŭ şi lemnarilorŭ structura stejarului din nisipŭ, e cu totulŭ diferită şi tare inferióră de a stejarului din lutŭ.

De sine se inţelege, că intr'unŭ astfelŭ de ţinutŭ şi la o atare vegetaţiune sĕrăcăcidsă călĕtoria nu putea sĕ fiă din cele mai plăcute. In curĕndŭ însĕ ajunserămŭ la oraşulŭ Potsdam, unŭ oraşŭ forte frumosŭ şi bogatŭ, cu reşedinţa de vară a principelui de coronă a Germaniei, şi cu palatele marilorŭ bancherĭ şi fabricanţĭ din Berlinŭ şi câteva bisericĭ mărete, şi unde véra se intêlnesce totŭ ce Berlinulŭ are mai elegantŭ şi mai frumosŭ Totuşĭ pe mine nu mĕ interesau atâtŭ palatele şi bisecicile cele grandiose, căcĭ de aceste mai vĕḑusemŭ deja în Berlinŭ, Viena, Praga şi aiurea, der mĕ surprinse mai multŭ decâtŭ tóte aceste grădina scólei de grădinăritŭ — Hohere Gartenbaulehranstalt. — In adevĕrŭ am admiratŭ de multe orĭ munca şi nepregetulŭ, cu care Românii braşovenĭ au sciutŭ sĕ transforme cóstele şi ripele cele mai prăpăstiose, ce se ridică de ambele părţĭ ale suburbiului Scheiu, sĕ-le transforme în nisce grădinĭ roditore şi fórte bănose, adevĕrate grădinĭ suspendate ca ale Semiramidei, der am rĕmasŭ incremenitŭ când am vĕḑutŭ grădina ḑisei scóle din Potsdam, unde nisipulŭ acesta sburătorŭ şi mĕruntŭ, pe care din lipsă de umeḑelă şi hrană nu póte prinde rădĕcină nicĭ o plantă, munca şi sciinţa l'a transformatŭ intr'o adevĕrată grădină de raiu, atâtŭ pentru pomĭ câtŭ şi florĭ. Şi anume în nisipulŭ acela sterilŭ şi uscatŭ au fostŭ făcute găurĭ destulŭ de considerabile, în carĭ a fostŭ căratŭ pămêntŭ lutosŭ cu o însemnată cantitate de materii organice — humă — şi in acela apoi a fostŭ plantatŭ seu săditŭ pomulŭ seu florea, rĕmânĕndŭ încolo neatinsŭ aspectulŭ seu faţa nisipului de pustiŭ. Intru câtva şi nisipulŭ acela e de unŭ folosŭ, căcĭ din causa uscaţiunei şi secetei lui nepuţĕndŭ cresce pe elŭ nicĭ o plantă, pe sub pomĭ şi pe sub cărărĭ e totdéuna curăţitŭ, plivitŭ şi săpatŭ, lucrurĭ, carĭ pentru grădinĭ suntŭ indispensabile şi adesea impreunate cu marĭ sacrificii şi cheltuelĭ.

In genere, ce a putut sĕ producă arta, sciinţa şi capitalulŭ in ale grădinăritului, şi ceea ce a pututŭ sĕ producă zelulŭ şi nepregetulŭ Germanilorŭ, acelea tóte se potŭ vedea şi admira in scola de grădinăritŭ dela Potsdam, care nu în cea din urmă liniă a contribuitŭ la sporirea capitalului materialŭ şi intelectualŭ alŭ Germaniei. Nu numai fundatorii şi proprietarii a celorŭ mai marĭ firme şi a celorŭ mai renumite culturĭ din Germania, ci şi mai toţĭ grădinarii de lucsŭ şi de artă din Rusia, Ungaria etc. au fostŭ elevii acestei scóle, şi de resultatele ei beneficiază lumea întrégă. Ar fi odată timpulŭ ca şi bărbaţii nostri, carĭ suntŭ puşĭ în fruntea învĕţămêntului nostru naţionalŭ din Transilvania şi Ungaria, acum, când »părintesculŭ“ guvernŭ ungurescŭ ne-a esclusŭ de pe tóte terenurile activităţii publice, sĕ se mai gândéscă şi la atarĭ ramurĭ de ocupaţiune, şi bursele sĕ nu le dea totŭ numai la filologĭ şi inginerĭ, ca apoi sĕ trécă cu toţii în România, ci şi la tinerĭ carĭ vorŭ sĕ se aplice la ocupaţiunĭ, cu carĭ se potŭ hrăni şi in patriă. (Va urma.)

Sciri militare.

România. După cum comunică „Independance belge“ şi unele ḑiare din Bucurescĭ, la manevrele de tómnă din Septemvre vorŭ lua parte 60,000 de omenĭ şi anume 30,000 vorŭ manevra în România mică, ér alte 30,000 vorŭ manevra pe la Focşanĭ. — Pirotechnia armatei din Bucurescĭ s'a mărită prin nouĕ adausurĭ la clădire, aşa că în privinţa mărimei şi întocmirei în curĕndŭ póte concura cu tóte pirotechniile militare streine, ḑice R. Lloyd“. In curĕndŭ va sosi încă o maşină pentru fabricarea cartuşelorŭ, ce a comandat-o ministrulŭ de rĕsboiu în Anglia.

Raportŭ poliţienescu. Sâmbăta trecută înainte de amédĭ se duse femeia Todor Virag din Valcele în cârciuma lui Piretkovsky din Braşovu vechiu, ca sĕ întrebe, cum ḑicea ea, de locuinţa fratelui ei ce servesce ca infanteristŭ. Aflându-se singură în cârciumă, folosì ocasiunea de a fura unŭ florinŭ ce-lŭ lăsase cârciumarulŭ pe mesă. Fù însĕ vĕḑută din curte, surprinsă comiţĕndŭ furtulŭ şi apoi predată judecătoriei cercuale.

Totŭ Sâmbătă, înainte de a se deschide menageria Batti dela pórta Stradei Vămii, fù visitată de poliţiă şi s'au luatŭ mĕsurile de siguranţă necesare pentru producţiunile ce au sĕ se facă în colivii.

Unŭ micŭ şorecarŭ cu marca No. 407 s'a rĕtăcitŭ la tinichigiulŭ de aicĭ Wilhelm Weber, de unde proprietarulŭ ilŭ póte orĭ şi când lua. — S'a pierdutŭ erĭ seră în restauraţiunea Mehsner de către unŭ comerciantŭ de aicĭ o punguliţă mică în care s'afla o mică sumă de banĭ şi mai multe cheiţe. Onestulŭ aflătorŭ e rugatŭ sĕ depună acestă punguliţă la direcţiunea poliţiei.

Insciinţare.

Subscrisulŭ comitetŭ, constituitŭ pentru arangiarea festivităţilorŭ cu ocasiunea adunărei generale a Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, ce se va ţine la 16/28 Augustŭ a. c., a statoritŭ următorulŭ

Programu.

1) *Sâmbătă séra* in 15/27 Augustŭ: **Sera de cunoscinţă**« cu musică în grădina »Hermann‘ (strada Morrii, la casŭ de ploiă în »Pavilonulŭ« de acolo;

2) *Duminecă séra* în 16/28 Augustŭ **„Concertulŭ reuniunei române de cântărĭ din Sibiiu“** în Pavilonulŭ din grădina »Herman«;

3) *Lunĭ*, în 17/29 Augustŭ la 2 ore d. a.: ‚**Banchetu**‘ totŭ în Pavilonulŭ din grădina „Herman«.

4) *Lunĭ* sera **Balu** în sala dela hotelulŭ ‚Impĕratulŭ Romanilorŭ«;

5) *Marţĭ* în 18/30 Augustŭ, eventualŭ „**Escursiunĭ**«, în diferite locurĭ din împregiurulŭ Sibiiului.

Pe când ne luămŭ voie a notifica acésta, onoratulŭ publicŭ totodată este rugatŭ:

a) ca pentru *cuartire* sĕ se insinue celŭ multŭ până la **10 (22) Augustŭ** la d-lŭ advocatŭ **Ioanu Popa** in Sibiiu, şi acésta cu atâtŭ mai vêrtosŭ, căcĭ ţinĕndu-se aici chiar pe acelŭ timpŭ o esposiţiune artistică, arangiată de concetăţenii saşĭ, insinuărilorŭ ulteriore cu greu se va pute satisface;

b) insinuările pentru *banchetŭ*, la care cu deosebire se invită şi damele, suntŭ a se face la d-lŭ advocatŭ **Dr. Octavianu Rusu** în Sibiiu, până la **16 (28) Augustu** adecă: **Duminecă la 12 ore a. m.** Insinuările ulteriore nu se primescŭ, ér la banchetŭ vorŭ pute participa numai persónele provĕḑute cu biletŭ;

c) insinuările pentru ‚Escursiunĭ« suntŭ a se face la d-lŭ **Valeriu Bologa**, secretarŭ alŭ institutului de creditŭ şi economii »Albina« în Sibiiu, esclusivŭ până la **17/29 Augustu** adecă până **Lunĭ la 12 ore a. m.**

Sibiiu, 17/29 Iulie, 1887.

Dr. Moga, *preşed.* **Dr. S. Roşca**, *secret.*

Mulţămită publică.

In 2 Iulie st. n. s'a ţinutŭ esamenulŭ de véră cu elevii şi elevele dela scola nostră gr. cat. din Reghinŭ. Cu acéstă ocasiune pe lângă părinţii elevilorŭ ne onorară cu presenţa lorŭ şi o mulţime de persone onorabile din mica nostră inteligenţă din locŭ şi jurŭ, care precum în toţĭ anii de când subscrisulŭ funcţionezŭ ca învĕţătorŭ aci, aşa şi acum a binevoitŭ a dona şi banĭ spre a se distribui ca premii elevilorŭ, carĭ se vorŭ fi distinsŭ prin diliginţă şi moralitate; şi anume: on. d-nă Carolina de Orbonaşŭ n. Marinoviciu a donatŭ 3 fl., on. d-nŭ advocatŭ Patriciu P. Barbu 4 fl., on. d-nu Dr. Ales Ceuşanŭ a datŭ din restulŭ banilorŭ de ajutorare pentru studenţii sĕracĭ veniţĭ dela petrecerea de veră a tinerimei din anulŭ trecutŭ 5 fl., er on. d-nŭ Petru Ciobotariu preotŭ alŭ Reghinului maghiarŭ a donatŭ 1 fl.

Aceştĭ marinimoşĭ donatorĭ, carĭ prin acésta au doveditŭ că se intereseză de scólă, care e basa culturenostre naţionale, priméscă şi pe acéstă cale în numele iubiţilorŭ mei elevĭ, împărtăşiţĭ din aceste oferte atâtŭ în cărţĭ, câtŭ şi în banĭ şi în iconiţe, mulţămita şi recunoscinţa mea sinceră pentru ofertele aduse intru încuragiarea tinerimei şi inaintarea învĕţămêntului.

Dea bunulŭ Dumneḑeu ca sĕ-şĭ afle mulţĭ imitatorĭ şi în viitorŭ ca cu ofertele lorŭ şi de altă dată sĕ facă bucuriă şi sĕ încuragieze micile odrasle premiate.

Reghinŭ, în 11 Iulie st. n. 1887.

Georgiu Maiorŭ, inv. primarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

ROMA, 1 Augustŭ. — Crispi s'a însărcinatŭ cu interimulŭ ministeriului de esterne.

PARISŬ, 1 Augustŭ. — Duelulŭ între Boulanger şi Ferry se face aḑĭ. — Meetingulŭ poporalŭ de erĭ, la care au participat 6000 persóne, a degeneratŭ într'o straşnică bătaiă. Sondey, unŭ agitatorŭ alŭ Ligei, voindŭ sĕ vorbéscă, fù îmbrâncitŭ afară de organisatorii meetingului. Se născù unŭ tumultŭ cumplitŭ. Oratorii revoluţionarĭ năvăliră din mulţime şi ocupară biuroulŭ. Incepù o luptă generală. Lockroy, care conducea presidiulŭ, încercà înzadarŭ sĕ restabiléscă liniştea. Pe cei presenţĭ îi cuprinse panica. Toţĭ fugiră, lăsândŭ sala în mânile revoluţionarilorŭ.

CONSTANTINOPOLŬ, 2 Augustŭ. — Se vorbesce, că Pórta a telegrafiatŭ prinţului de Coburg, sĕ nu mérgă în Bulgaria înainte de a se fi stabilitŭ o înţelegere între puterĭ. — In Bulgaria, mai alesŭ în Rumelia orientală se ḑice că e mare ferbere.

BERLINŬ, 2 Augustŭ. — „Monitorulŭ oficialŭ“ publică decretulŭ prin care se conferă prinţului de corónă Rudolf marea cruce a „Ordinului casei Hohenzollern“. — „Post“ anunţă din Varşovia, că s'a datŭ ordinŭ, ca în timpŭ de ḑece ḑile sĕ se esecute ukasulŭ dela 26 Martie privitorŭ la înlăturarea din posturile lorŭ a străinilorŭ carĭ suntŭ directorĭ orĭ conducĕtorĭ de afacerĭ ai stabilimentelorŭ industriale.

PETERSBURGU, 2 Augustŭ. — Katkoff a muritŭ erĭ după amédĭ.

ROMA, 2 Augustŭ. — Consiliulŭ comunalŭ a votatŭ 100,000 francĭ pentru monumentulŭ lui Depretis în Roma.

Depretis, ministrulŭ preşedinte alŭ Italiei, a muritŭ în 29 Iulie n. D-lŭ Depretis este născutŭ la Stradella in 1811. Elŭ făcu dreptulŭ la Turinŭ şi se stabili ca advocatŭ în oraşulŭ sĕu natalŭ. Luà parte activă la tóte sforţĕrile patrioţilorŭ italienĭ pentru a ajunge la unire; colabora la mai multe ḑiare şi în 1849 fù numitŭ guvernatorŭ civilŭ la Brescia. In anulŭ următorŭ fù alesŭ ca deputatŭ în camera piemonteză, din partea oposiţiunei. In 1861, Cavour ilŭ numì predicatorŭ în Sicilia. In 1862 făcu parte din cabinetulŭ Rattazzi, ca ministru alŭ lucrărilorŭ publice. Fù ministru alŭ marinei ş'apoi de finance, 1868, în cabinetul Ricaroli. După mórtea lui Rattazzi devenì capulŭ partidei oposiţioniste. Cabinetulŭ Minghetti fu silitŭ ca sĕ se retragă la 1876, în urma unui votŭ de blamŭ datŭ de cameră; d. Depretis fu însărcinatŭ ca sĕ compunĕ cabinetulŭ. Pe lângă preşedinţia consiliului, densulŭ luà portofoliulŭ financelorŭ şi se ocupà cu reforma impositelorŭ asupra măcinatului şi înfiinţarea porturilorŭ france. Disolvândŭ camera în luna lui Octomvre, îşĭ formà cu noile alegerĭ o majoritate parlamentară care ilŭ susţinu şi-i permise a realisa refomele ce proiectase. Acéstă maioritate însĕ nu-lŭ susţinu multŭ timpŭ şi trebui sĕ cedeze loculŭ d-lui. Cairoli care nu şedù la putere decâtŭ numai câteva lunĭ. Rechematŭ la putere d. Depretis, 1879, trebuì sĕ-şĭ cedeze în curândŭ loculŭ érăşĭ d-lui Cairoli. In cele din urmă fiindŭ chematŭ din nou la ministerŭ, elŭ stete ca preşedinte alŭ consiliului până la ultima ḑi a vieţei sale.

DIVERSE.

Unŭ înseratŭ chinezŭ. — „Nord-China-Herald“ conţine următorulŭ inseratŭ alŭ unuia dintre cei dintêiu comercianţĭ de ceaiu la adresa soţiei sale, care a fugitŭ cu unŭ servitorŭ: „Muere, trăsnetulŭ sĕ te omore! Omenii întrebă în prăvăliă de tine şi eu trebue sĕ'i istorisescŭ fiecăruia, că eştĭ o intinătore a căsniciei. Noptea p'ângŭ în patulŭ meu, vieţa mea numai puţine ḑile mai póte dura. Ai părăsitŭ pe stăpânŭ, pentru ca sĕ urmezĭ slugii! Dare-ar ruşinea sĕ te calce'n piciore sluga, precum tu ai călcatŭ în piciore onórea. Decă nu te reintorcĭ, 'mĭ voiu rĕsbuna pe copii ce mi i-ai dăruitŭ“. Urméză subscrierea întristatului bărbatŭ.

Necrologu. — Jalniculŭ soţŭ *Iuonŭ I. Maximilianŭ*, capelanŭ şi învĕţătorŭ, în numele sĕu precum şi în numele fiului sĕu, a socrilorŭ, părinţilorŭ, cumnatelorŭ, cumnaţilorŭ sĕi, fraţilorŭ şi surorilorŭ sale aduce la cunoscinţă trista scire despre încetarea din viéţă a iubitei sale consórte *Valeria Maximilianŭ* născută Soiu, carea şĭ-a espiratŭ blândulŭ sĕu sufletŭ Sâmbătă în 18 (30) Iulie a. c. la 1 oră p. m. în etate de 17 anĭ. Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpei rĕposate s'au ridicatŭ din locuinţa sa, ce se află în edificiulŭ scolei, şi s'au aşeḑatŭ la loculŭ de odichnă eternă în cimiteriulŭ bisericei Sf-lorŭ Impĕraţĭ Constantinŭ şi Elena din Stupinĭ, în 20 Iulie (1 Aug.) la 3 óre p. m.

Stupinĭ, în 18 (30) Iulie 1887.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

încă cu mintea limpede, vru sĕ înode firulŭ ruptŭ alŭ convorbirii, ḑicĕndŭ sergentului:

— Şi unde rĕmăseserămŭ, Bartolomeo?

— Iţĭ spuneam că decă umblamŭ după Fiametta, umblamŭ nu numai fiindŭ că'mĭ plăcea, dér şi fiind că mĭ-o făgăduise muma ei.

— Şi eu aveam invoirea tatălui ei, a pescarului Salvatorŭ! rĕspunse Ricardo.

Vorba acésta *Salvatorŭ*, aruncată aşa deodată în convorbire, tulbura chefulŭ sergentului. Invineţi şi se uita chiorişŭ la gondolierŭ.

— Ce vrei sĕ ḑici de Salvatorŭ? intrebà elŭ.

— Nimicŭ alta decâtŭ că este de plânsŭ! ḑise gondolierulŭ, fericitŭ că avea de ce sĕ se mai înduioşeze

— Pentru ce e de plânsŭ?

— Fiindŭ că a muritŭ înjunghiatŭ.

— Ce vorbescĭ?! Elŭ, înjunghiatŭ? Era beatŭ ca totdéuna şi s'a înecatŭ când a vrutŭ sĕ se suie în luntre! ḑise Bartolomeo.

— Nu şĭ a înfiptŭ elŭ de bună voiă şi de plăcere unŭ cuţitŭ în spate! observà Ricardo.

— Bine! sĕ ne întorcemŭ, sĕ ne vedemŭ de stăpânĭ! ḑise sergentulŭ sculându-se ca sĕ curme vorba.

— Stăpânii! ḑĕu! îi şi uitasemŭ. Dér nu mai bemŭ o sticlă?

— Nu, destulŭ! ḑise Bartolomeo rĕstitŭ.

Vorbele secĭ ale sergentului siliră pe gondolierŭ sĕ se scóle, dér cam impleticitŭ. Se uità cu dorŭ la sticlele góle şi ḑise lingĕnu-şĭ buzele:

— Bunŭ vinŭ este Montefiasconulŭ!

Pe urmă amêndoi, de braţŭ, eşiră dela »Luna« şi apucară spre Rialto tânguindu se că fuseseră certaţĭ aşa de multă vreme. (Va urma).

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 1 Augustŭ st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	100 95
Rentă de hărtiă 5%	87.45
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 75
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123 90
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 50
Renta de hărtiă austriacă	81 55
Renta de arg. austr.	82 70
Renta de aurŭ austr.	112 70
Losurile din 1860	136.—
Acțiunile băncei austro-ungare	882 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.75
Act. băncei de creditŭ austr.	282.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 91
Napoleon-d'orĭ	9.93
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 42
Londra 10 Livres sterlinge	125.10

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 18 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	92—	$92^1/_2$
Renta rom. amort. (5%)	$94^1/_2$	95—
» convert. (6%)	88—	$88^1/_2$
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	104—	105—
» „ „ (5%)	89—	$89^1/_4$
» » urban (7%)	$102^1/_2$	103—
» » » (6%)	$94^1/_2$	95—
» » » (5%)	$87^3/_4$	$87^1/_2$
Banca natională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Natională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.03

Cursulu pieței Brașovŭ

din 2 Augustŭ st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.53	Vênd.	8.56
Argint românesc	»	8.42	»	8.57
Napoleon-d'orĭ	»	9.90	»	9.95
Lire turcescĭ	»	11.24	»	11.30
Imperialĭ	»	10.24	»	10.29
Galbenĭ	»	5 84	»	5.88
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	108.—	»	$109^1/_2$
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Concursŭ.

Pentru ocuparea a două posturĭ de învĕțătorŭ la scóla confes. gr. cat. română din Nepos, Vicariatulŭ Rodnei, prin acésta se escrie concursŭ sub următórele condițiunĭ:

1. La postulŭ primŭ de învĕțătorŭ se va solvi unŭ salarŭ anualŭ de 200 fl. v. a. în rate lunare anticipative din fondulŭ scolasticŭ confesionalŭ precum și 3° lemne de focŭ.

2. Postulŭ secundŭ e împreunatŭ cu unŭ salarŭ anualŭ de 200 fl. v. a. asemanea solvibilŭ în rate lunare anticipative totŭ din fondulŭ scolasticŭ confesionalŭ.

Doritorii de a ocupa vreunulŭ din aceste posturĭ vorŭ avé a produce carte de botezŭ, apoi a dovedi că au absolvatŭ preparandia, au testimoniu de cualificațiune și din limba maghiară, de moralitate și servițiu. Se vorŭ preferi acei concurențĭ carĭ vorŭ documenta că au cunoscința economiei casnice și cantŭ.

Suplicele provĕdute cu susŭ numitele documente au sĕ între la senatulŭ scolasticŭ confes. localŭ până în 20 Augustŭ a. c. st. n. la 6 óre séra.

Cele întârdiate nu se vorŭ considera.

Din ședința senatului scolasticŭ confes. gr. cat.

Nepos, în 18 Iuliu 1887.

Președintele: **Iacobŭ Majoreanŭ,** preotŭ cooperat.

Notarŭ ad. hoc: **Filipŭ Loginŭ.**

3—3

Nr. 52—1887.

Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de învĕțătorŭ la scóla cofesională gr. cat. din comuna Runcu, în vicariatulŭ Năsĕudului, prin acésta se escrie concursŭ.

Emolumentele suntŭ: salarŭ anualŭ de 200 fl. v. a., cuartirŭ liberŭ și 4 orgii de lemne de focŭ.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au sĕ-șĭ aștérnă concursele bine documentate cu testimoniele de cualificațiune din limba română și maghiară adresate subscrisului senatŭ, până în **28 Augustŭ** 1887 st. n. în care di după amédĭ se va ține și alegerea.

Din ședința senatului scol. confes. gr. cat.

Runcu, în 24 Iuliu 1887.

Președintele: **Teodorŭ Dumitru,** preotŭ loc. gr. cat.

Stefanŭ Puica, notarŭ ad hoc.

1—3

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	–	—	1.14
Predealŭ (	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ (	—	10.12	—	—
Brașovŭ (	7 20	—	4.01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5 28	—
Augustinŭ	8.47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6.49	—
Hașfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighișóra (	10 53	—	9.02	—
Sighișóra (	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10 37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2.56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.46	—	4.51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persone
Clușiu (	5.21	—	5 56	
Clușiu (	—	6.01	—	6 37
Nedeqdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9.34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orădii	—	—	Trenŭ de persone	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
Oradia-mare (	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12 02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venția-Orădii	—	—	—	2 08	
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagii	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Gl ârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
Clușiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1 11	—	—	—	10.—
Uiora	1.18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigișóra	5.42	—	—	—	4 32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8 23
Feldióra	9 06	—	—	—	9.02
Brașovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
Brașovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
Predealŭ (	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1 32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10.27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.50
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovațŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulișŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	—
Simeria (Piski	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12.18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6.40
Petroșenĭ	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ